משנה עוקצים — משנה עוקצים

כֹּל שֶׁהוּא יָד וְלֹא שׁוֹמֵר, מִטַּמֵּא וּמְטַמֵּא וְלֹא מִצְטָרֵף. שׁוֹמֵר, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ יָד, מִטַּמֵּא וּמְטַמֵּא וּמִצְטָרֵף. לֹא שׁוֹמֵר וְלֹא יָד, לֹא מִטַּמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא:

שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים וְהַקַּפְלוֹטוֹת בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִין, וְהַפִּטְמָא שֶׁלָּהֶן בֵּין לַחָה בֵּין יְבֵשָׁה, וְהָעַמּוּד שֶׁהוּא מְכָוָּן כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, שָׁרְשֵׁי הַחֲזָרִים וְהַצְּנוֹן וְהַנָּפוֹס, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שֹׁרֶשׁ צְנוֹן גָּדוֹל מִצְטָרֵף, וְהַסִּיב שֶׁלּוֹ, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. שָׁרְשֵׁי הַמִּתְנָא וְהַפֵּיגָם וְיַרְקוֹת שָׂדֶה וְיַרְקוֹת גִּנָּה שֶׁעֲקָרָן לְשָׁתְלָן, וְהַשִּׁדְרָה שֶׁל שִׁבֹּלֶת וְהַלְּבוּשׁ שֶׁלָּהּ, רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אַף הַסִּיג שֶׁל רָצָפוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִין וּמְטַמְּאִים וּמִצְטָרְפִין:

אֵלּוּ מִטַּמְּאִין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין. שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים וְהַקַּפְלוֹטוֹת בִּזְמַן שֶׁהֵם יְבֵשִׁים, וְהָעַמּוּד שֶׁאֵינוֹ מְכָוָּן כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, וְיַד הַפַּרְכִּיל טֶפַח מִכָּאן וְטֶפַח מִכָּאן, יַד הָאֶשְׁכּוֹל כָּל שֶׁהוּא, וְזָנָב שֶׁל אֶשְׁכּוֹל שֶׁרִקְּנוֹ, וְיַד הַמַּכְבֵּד שֶׁל תְּמָרָה אַרְבָּעָה טְפָחִים, וְקָנֶה שֶׁל שִׁבֹּלֶת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְיַד כָּל הַנִּקְצָרִים שְׁלֹשָׁה, וְשֶׁאֵין דַּרְכָּן לְקָצֵר יְדֵיהֶם וְשָׁרְשֵׁיהֶם כָּל שֶׁהֵן, וּמַלְעִין שֶׁל שִׁבֹּלִין, הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִים וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין:

אֵלּוּ לֹא מִטַּמְּאִין וְלֹא מְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין. שָׁרְשֵׁי קוֹלְסֵי הַכְּרוּב, וְחֶלְפּוֹת תְּרָדִים, וְהַלֶּפֶת, אֵת שֶׁדַּרְכָּם לִגָּזֵז וְנֶעֱקְרוּ. רַבִּי יוֹסֵי מְטַמֵּא בְּכָלָּן וּמְטַהֵר בְּשָׁרְשֵׁי קוֹלְסֵי הַכְּרוּב וְהַלֶּפֶת:

כָּל יְדוֹת הָאֳכָלִין שֶׁבְּסָפָן בַּגֹּרֶן, טְהוֹרִים. רַבִּי יוֹסֵי מְטַמֵּא. פְּסִיגָה שֶׁל אֶשְׁכּוֹל שֶׁרִקְּנָהּ, טְהוֹרָה. שִׁיֵּר בָּהּ גַּרְגִּיר אֶחָד, טְמֵאָה. שַׁרְבִּיט שֶׁל תְּמָרָה שֶׁרִקְּנוֹ, טָהוֹר. שִׁיֵּר בּוֹ תְּמָרָה אַחַת, טָמֵא. וְכֵן בַּקִּטְנִיּוֹת, שַׁרְבִּיט שֶׁרִקְּנוֹ, טָהוֹר. שִׁיֵּר בּוֹ גַּרְגִּיר אֶחָד, טָמֵא. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר בְּשֶׁל פּוֹל וּמְטַמֵּא בְּשֶׁל קִטְנִיּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּמִשְׁמוּשָׁן:

עֳקָצֵי תְאֵנִים וּגְרוֹגָרוֹת וְהַכְּלוּסִים וְהֶחָרוּבִים, הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִין וּמְטַמְּאִין וּמִצְטָרְפִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף עֹקֶץ דְּלַעַת. עֳקָצֵי הָאַגְסִין וְהַקְּרָסְטְמֵלִין וְהַפְּרִישִׁין וְהָעֲזַרְדִין, עֹקֶץ דְּלַעַת טָפַח, עֹקֶץ קוּנָרָס טָפַח, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר, טְפָחַיִם, הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִים. וּשְׁאָר כָּל הָעֳקָצִים, לֹא מִטַּמְּאִין וְלֹא מְטַמְּאִין:

זֵיתִים שֶׁכְּבָשָׁן בְּטַרְפֵיהֶן, טְהוֹרִים, לְפִי שֶׁלֹּא כְבָשָׁן אֶלָּא לְמַרְאֶה. כְּשׁוּת שֶׁל קִשּׁוּת וְהַגֵּז שֶׁלָּהּ, טְהוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁהֵיא לִפְנֵי הַתַּגָּר, טְמֵאָה:

כָּל הַגַּלְעִינִין מִטַּמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וְלֹא מִצְטָרְפוֹת. גַּלְעִינָהּ שֶׁל רִטָּב, אַף עַל פִּי יוֹצְאָה, מִצְטָרֶפֶת. שֶׁל יְבֵשָׁה, אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת. לְפִיכָךְ, חוֹתֶל שֶׁל יְבֵשָׁה, מִצְטָרֵף. וְשֶׁל רִטָּב, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. גַּלְעִינָהּ שֶׁמִּקְצָתָהּ יוֹצְאָה, שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף. עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר, שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף. הָיָה עָלָיו מִצַּד אֶחָד, רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַקִּיפוֹ בְּטַבַּעַת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף, כְּגוֹן הַסִּיאָה וְהָאֱזוֹב וְהַקּוֹרָנִית:

הָרִמּוֹן וְהָאֲבַטִּיחַ שֶׁנִּמּוֹק מִקְצָתוֹ, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. שָׁלֵם מִכָּאן וּמִכָּאן וְנִמּוֹק מִן הָאֶמְצַע, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. הַפִּטְמָא שֶׁל רִמּוֹן, מִצְטָרֶפֶת. וְהַגֵּז שֶׁלּוֹ אֵינוֹ מִצְטָרֵף. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַף הַמַּסְרֵק טָהוֹר:

כָּל הַקְּלִפִּין מִטַּמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וּמִצְטָרְפוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שְׁלֹשָׁה קְלִפִּין בַּבָּצָל. הַפְּנִימִית, בֵּין שְׁלֵמָה בֵּין קְדוּרָה, מִצְטָרֶפֶת. הָאֶמְצָעִית, שְׁלֵמָה מִצְטָרֶפֶת, וּקְדוּרָה אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת. וְהַחִיצוֹנָה, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְהוֹרָה:

הַמְחַתֵּךְ לְבַשֵּׁל, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מֵרַק, אֵינוֹ חִבּוּר. לִכְבֹּשׁ וּלְשַׁלֵּק וּלְהַנִּיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן, חִבּוּר. הִתְחִיל לְקָרֵר, אֹכֶל שֶׁהִתְחִיל בּוֹ, אֵינוֹ חִבּוּר. הָאֱגוֹזִים שֶׁאֲמָנָן, וְהַבְּצָלִים שֶׁחֲמָרָן, הֲרֵי אֵלּוּ חִבּוּר. הִתְחִיל לְקָרֵר בָּאֱגוֹזִים וּלְפַקֵּל בַּבְּצָלִים, אֵינוֹ חִבּוּר. הָאֱגוֹזִים וְהַשְּׁקֵדִים, חִבּוּר, עַד שֶׁיְּרַסֵּס:

בֵּיצָה מְגֻלְגֶּלֶת, עַד שֶׁיְּגוֹס. וּשְׁלוּקָה, עַד שֶׁיְּרַסֵּס. עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֹחַ, חִבּוּר, עַד שֶׁיְּרַסֵּס. הָרִמּוֹן שֶׁפָּרַדּוֹ, חִבּוּר עַד שֶׁיַּקִּישׁ עָלָיו בָּקָנֶה. כַּיּוֹצֵא בוֹ, שְׁלַל הַכּוֹבְסִין וְהַבֶּגֶד שֶׁהוּא תָפוּר בְּכִלְאַיִם, חִבּוּר, עַד שֶׁיַּתְחִיל לְהַתִּיר:

עֲלֵי יֶרֶק, מִצְטָרְפִין. וּלְבָנִים, אֵינָן מִצְטָרְפִין. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק אוֹמֵר, הַלְּבָנִים מִצְטָרְפִים בַּכִּרוּב, מִפְּנֵי שֶׁהֵן אֹכֶל. וּבַחֲזָרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְשַׁמְּרִין אֶת הָאֹכֶל:

עֲלֵי בְצָלִים וּבְנֵי בְצָלִים, אִם יֵשׁ בָּהֶן רִיר, מִשְׁתַּעֲרִין בִּכְמוֹת שֶׁהֵן. אִם יֵשׁ בָּהֶן חָלָל, מְמַעֲטִ אֶת חֲלָלָן. פֵּת סְפוּגָנִית, מִשְׁתַּעֲרֶת בִּכְמוֹת שֶׁהִיא. אִם יֵשׁ בָּהּ חָלָל, מְמַעֲטִ אֶת חֲלָלָהּ. בְּשַׂר הָעֵגֶל שֶׁנִּתְפַּח וּבְשַׂר זְקֵנָה שֶׁנִּתְמַעֵט, מִשְׁתַּעֲרִין בִּכְמוֹת שֶׁהֵן:

קִשּׁוּת שֶׁנִּטָּעָהּ בְּעָצִיץ וְהִגְדִּילָה וְיָצְאָה חוּץ לָעָצִיץ, טְהוֹרָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַה טִּיבָהּ לִטָּהֵר. אֶלָּא הַטָּמֵא בְּטָמְאָתוֹ, וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל:

כְּלֵי גְלָלִים וּכְלֵי אֲדָמָה, שֶׁהַשָּׁרָשִׁים יְכוֹלִין לָצֵאת בָּהֶן, אֵינָם מַכְשִׁירִים אֶת הַזְּרָעִים. עָצִיץ נָקוּב אֵינוֹ מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב, מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. כַּמָּה הוּא שִׁעוּרוֹ שֶׁל נָקֵב, כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ שֹׁרֶשׁ קָטָן. מִלְּאָהוּ עָפָר עַד שְׂפָתוֹ, חֲרִי הוּא כְּטַבְלָא שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז:

יֵשׁ צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִים מַחֲשָׁבָה, מַחֲשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר, מַחֲשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר, לֹא הֶכְשֵׁר וְלֹא מַחֲשָׁבָה. כָּל הָאֳכָלִים הַמְיֻחָדִים לָאָדָם צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִים מַחֲשָׁבָה:

הַחוֹתֵךְ מִן הָאָדָם, וּמִן הַבְּהֵמָה, וּמִן הַחַיָּה, וּמִן הָעוֹפוֹת, מִנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּמֵא, וְהַחֵלֶב בַּכְּפָרִים, וּשְׁאָר כָּל יְרָקוֹת שָׂדֶה חוּץ מִשְּׁמַרְקָעִים וּפִטְרִיּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, חוּץ מִכְּרֵשֵׁי שָׂדֶה וְהָרְגִילָה וְנֵץ הֶחָלָב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, חוּץ מִן הָעַכְבְּיוֹת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, חוּץ מִן הַכְּלוּסִין, חֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר:

נִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּכָל מָקוֹם וְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר בַּכְּפָרִים, צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר. נִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּכָל מָקוֹם, וְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְהַחֵלֶב בַּשְּׁוָקִים, אֵינָן צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף הַגָּמָל וְהָאַרְנֶבֶת וְהַשָּׁפָן וְהַחֲזִיר:

הַשֶּׁבֶת, מִשֶּׁנָּתַן טַעְמוֹ בַּקְּדֵרָה, אֵין בּוֹ מִשּׁוּם תְּרוּמָה, וְאֵינוֹ מִטַּמֵּא טְמֵאַת אֳכָלִים. לוּלְבֵי זְרָדִים וְשֶׁל עֲדָל וַעֲלֵי הַלּוּף הַשּׁוֹטָה, אֵינָן מִטַּמְּאִין טְמֵאַת אֳכָלִים עַד שֶׁיִּמְתְּקוּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף שֶׁל פַּקּוּעוֹת כַּיּוֹצֵא בָּהֶם:

הַקִּשְׁטָ, וְהַחֻמֶּס, וְרָאשֵׁי בְשָׂמִים, הַתִּיאָה, וְהַחִלְתִּית, וְהַפִּלְפִּלִין, וְחַלּוֹת חָרִיעַ, נִלְקָחִים בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וְאֵינָן מִטַּמְּאִין טְמֵאַת אֳכָלִין, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, אִם נִלְקָחִים בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר, מִפְּנֵי מָה אֵינָן מִטַּמְּאִין טְמֵאַת אֳכָלִין. וְאִם אֵינָן מִטַּמְּאִין טְמֵאַת אֳכָלִים, אַף הֵם לֹא יִלָּקְחוּ בְכֶסֶף מַעֲשֵׂר:

הַפַּגִּין וְהַבֹּסֶר, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא טְמֵאַת אֳכָלִין. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, מְשָׁיְּבָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת. פְּרִיצֵי זֵיתִים וַעֲנָבִים, בֵּית שַׁמַּאי מְטַמְּאִין וּבֵית הִלֵּל מְטַהֲרִין. הַקֻּצָּח, בֵּית שַׁמַּאי מְטַהֲרִין, וּבֵית הִלֵּל מְטַמְּאִין. וְכֵן לַמַּעֲשְׂרוֹת:

הַקּוֹר, חֲרֵי הוּא כְעֵץ לְכָל דָּבָר, אֶלָּא שֶׁהוּא נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר. כַּפְנִיּוֹת, אֳכָלִין, וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת:

דָּגִים מֵאֵימָתַי מְקַבְּלִין טְמְאָה, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מִשֶּׁיְּצוֹדוּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, מִשֶּׁיָּמוּתוּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אִם יְכוֹלִין לְחְיוֹת. יְחוּר שֶׁל תְּאֵנָה שֶׁנִּפְשַׁח וּמְעֹרֶה בַּקִּלְפָּה, רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אִם יָכוֹל לְחְיוֹת. תְּבוּאָה שֶׁנֶּעֱקְרָה וּמְעֹרָה אֲפִלּוּ בְשֹׁרֶשׁ קָטָן, טְהוֹרָה:

חֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה, אֵינוֹ מִטַּמֵּא טְמֵאַת נְבֵלוֹת, לְפִיכָךְ הוּא צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה, מִטַּמֵּא טְמֵאַת נְבֵלוֹת, לְפִיכָךְ אֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. דָּגִים טְמֵאִים וַחֲגָבִים טְמֵאִים, צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה בַּכְּפָרִים:

כַּוֶּרֶת דְּבוֹרִים, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, חֲרֵי הִיא כְקַרְקַע, וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבוּל, וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טְמְאָה בְּמְקוֹמָהּ, וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינָהּ כְּקַרְקַע, וְאֵין כּוֹתְבִים עָלֶיהָ פְּרוֹזְבוּל, וּמְקַבֶּלֶת טְמְאָה בְּמְקוֹמָהּ, וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בְּשַׁבָּת פָּטוּר:

חַלּוֹת דְּבַשׁ, מֵאֵימָתַי מִטַּמְּאוֹת מִשּׁוּם מַשְׁקֶה. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מִשֶּׁיְּחַרְחֵר. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, מִשֶּׁיְּרַסֵּק:

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה עוֹלָמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח), לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא, לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט), ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: